

at selv om Brugene ikke er nedlagte, er de i Krigsaarene overgaaet til andre Ejere, saaledes at man ikke længere kan sige, at det store Flertal af dem, der er Indehavere af dem, er Landarbejdere eller med dem ligestillede. Regelen er den, at de, der har solgt deres Gaarde under Krigen, er kommet i Besiddelse af en lille Kapital, en Kapital, som paa Grund af Pengenes synkende Værdi ikke var tilstrækkelig til, at de kunde gøre som tidligere: bygge ved Stationsbyerne og leve af deres Kapital. Saa gik de den Mellemvej at købe saadanne Brug, og en stor Del af de Brug, som er oprettede ved Hjælp af Statens Penge, fordi man paa den Maade vilde komme Landarbejderne til Hjælp, sikre dem en Eksistens gennem Jordlovgivningen, er i Øjeblikket i forhenværende Gaardejeres Besiddelse. Forholdet er jo ogsaa det, at det danske Landbrug, som den højtærede Landbrugsminister sagde i Aftes, er blevet i høj Grad kapitaliseret, saa stærkt kapitaliseret, at det vil være vanskeligt for almindelige Landarbejdere at faa fat paa disse Ejendomme, og lidt efter lidt vil man se, at det ikke bliver den egentlige Landboarbejderstand, men mere og mere Gaardmændene og deres Sønner, der køber disse Ejendomme. Det er et Forhold, vi ikke maa være blinde for; paa den Maade hjælper man ikke paa Arbejdsløsheden, og paa den Maade vender man heller ikke den Strøm, der gaar fra Land til By.

Den højtærede Landbrugsminister udtalte i Aftes paa et meget sent Tidspunkt, at hvad det i Øjeblikket gjaldt om, var ikke saa meget at oprette nye Brug som at gøre det saaledes, at de 120 000 alt eksisterende Husmænd fik det godt, og jeg vil i nogen Grad give den højtærede Landbrugsminister min Tilslutning dæ. Jeg tror heller ikke, Tiden er egnet til at forcere Jordlovgivningen. Man skal imødekomme den naturlige Trang, og den skal imødekommes i alle Egne af Landet, ikke som nu paa ganske enkelte Egne. Derfor har vi været med til at kræve Ekspropriationsretten gennemført, fordi det uden den ikke vil være muligt at gennemføre Jordlovene uden for enkelte Dele af Landet. Den højtærede Landbrugsminister var, forekommér det mig, en lille Smule ulogisk i Aftes, idet han brugte en halv Snes Minutter for at overbevise Tingets Medlemmer om, at Jorden i Grunden ingenting kostede, Jorden var gratis, udtalte den højtærede Landbrugsminister, men bagefter udtalte han, at vi vilde komme ynkeligt af Sted, naar vi skulde ud at ekspropriere denne Jord til Dagspris. Hvis Jorden er gratis, ja, saa er Dagsprisen jo sat, og saa vilde det være let

at ekspropriere denne Jord. Men jeg tror nu ikke, at den højtærede Landbrugsminister fik megen Jord til den Pris, og særlig er jeg sikker paa, at dersom man vil ud at købe Jord i det frie Marked, bliver det ikke den Pris, man køber den til.

Den højtærede Landbrugsminister udtalte, at man ikke længere kunde udstykke Ejendommene til Bunds, men kun sælge en Del af Jorden fra, der maatte blive saa meget tilbage, at Bygningerne kunde finde en tilstrækkelig Anvendelse paa det tiloversblevne Areal. Men det var jo netop det, Ekspropriationslovforslaget gik ud paa. Det bestemte nemlig, at hvis der var 150 Tdr. Land til en Ejendom, maatte man ikke tage mere end 15 Tdr. Land fra. Der bliversaa 135 Tdr. Land tilbage, og det maa jo dog være tilstrækkeligt til, at Bygningerne kan finde Anvendelse. Hvis der er 300 Tdr. Land, kan man ekspropriere 30 Tdr. Land og ikke mere. Først naar man kommer ud over de 300 Tdr. Land, kan man ekspropriere derved til. Jeg forstaar i Grunden ikke, at den højtærede Landbrugsminister og hans Parti har saa meget imod Ekspropriationsbestemmelsen. Det, man gør med dette Lovforslag, er jo nemlig, at man siger til Landboerne: Nu maa I selv faa Lov til at bestemme den Pris, I vil have for jeres Jord. Det er det virkelige Forhold, Landbrugerne bestemmer selv ved den Jordvurdering, der bliver foretaget i denne Vinter, hvilken Pris de vil have for Jorden i de kommende 5 Aar. Den Jordværdi, der sættes derpaa, er den, der skal være grundlæggende for Ekspropriationen, det er den, hvorefter Erstatningen skal bestemmes. Derfor forstaar jeg ikke, at Venstre kan have noget derimod, hvis der ikke ligger andet bagved. Thi hvis vi fik denne Ekspropriationsbestemmelse vedtaget, vilde Landbrugerne blive nødt til at sætte deres Jord ogsaa ved Ejendomsskyldvurdering til den Værdi, den havde i Handel og Vandel. Hvis Jorden ligger hen under en Gaard, være sig en mindre eller større, kan den maaske i Øjeblikket være 400 Kr. værd pr. Td. Land, men hvis man kommer og spørger, hvor meget man skal give for denne Jord til Oprettelse af et Statshusmandsbrug derpaa, da vil Svaret lyde paa det dobbelte, vi vil komme op paa 800 Kr. Det er muligt af den Grund, Venstre har saa meget imod denne Ekspropriationsbestemmelse, at de frygter, at Jorden skal blive beskattet i Forhold til dens Værdi. Men vi for vort Vedkommende maa i alt Fald fastholde, at det netop skal være saadan, for man kan under de nuværende Forhold ikke give Spekulationen fri. Hvis man giver Spekulationen fri her, vil det ikke være den